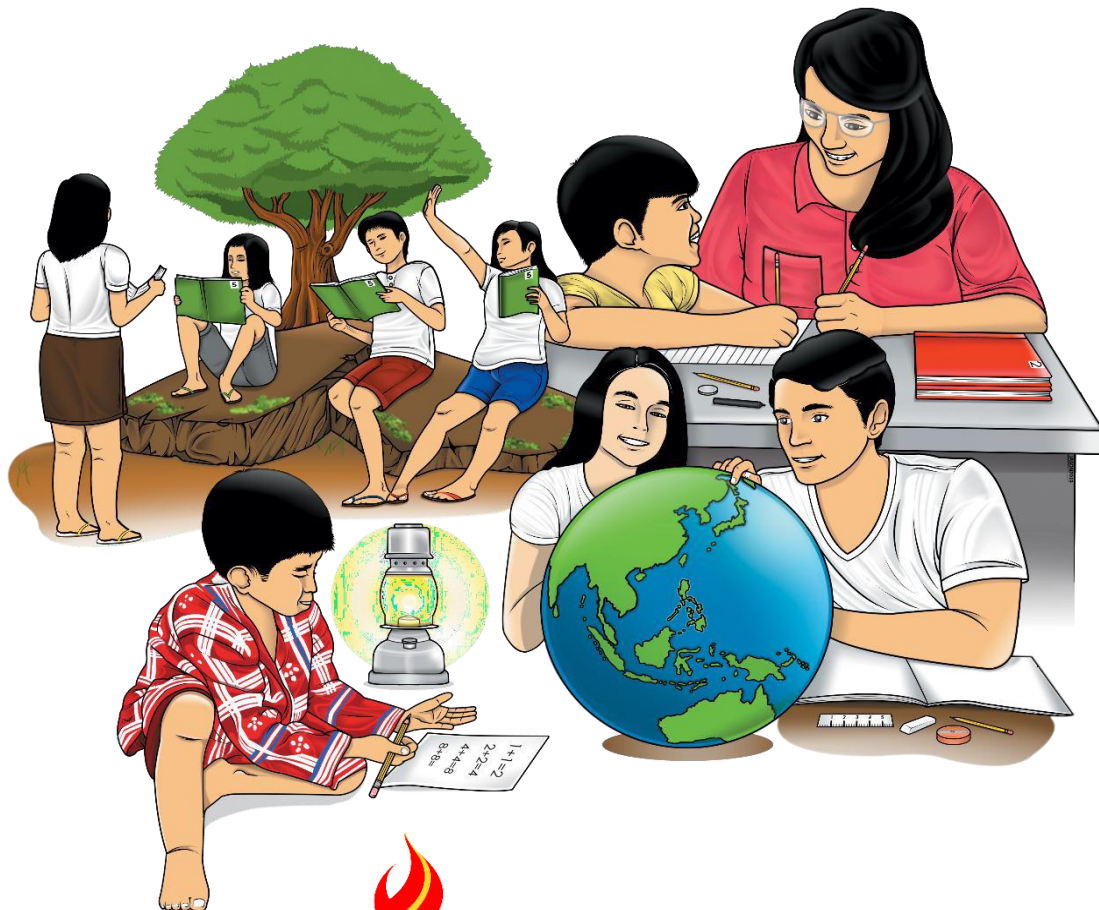

Mother Tongue-Based Multilingual Education

Una nga Graduahan – Modyul 5:
Tigamni!

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Aradman

Kumusta? kadi ngan dungan kita para mahibaruan ta an karuyag ipasabot hini nga modyul!

Gin disenyo ini ngan iginsurat base han iyo hibaro ngan kakayahan. An katuyuanan ini nga paghimo nga modyul in para makita ngan mahibaruan an nahiaraan nga eksakto nga paggamit han tigaman nga pan-ihap ha panngaran ngan diri naiihap. Ini nga modyul maghahatag hin giya para magamit mo ini ha iba- iba nga sitwasyon para ha iyo pag-aradman.

Pagkatapos pag-adman ini nga modyul, ginlalauman nga imo:

- Magagamit hin eksakto an mga tigaman nga pan-ihap ngan diri naiihap nga mga panngaran (**MT3G-Ia-c-1.2.1**).

Inadman

Basaha hin maupay an mga pakiana. Pilia ngan isurat an letra han eksakto nga baton ha papel o notbuk.

1. Ano nga parte han panngaran an nagamit hin eksakto nga pan-ihap?
 - A. panngaran nga naiihap
 - B. kongkreto nga panngaran
 - C. panngaran nga diri naiihap
 - D. di-kongkreto nga panngaran

2. Hain ha mga masunod nga panngaran an diri naiihap?

- A. bag
- B. kama
- C. lamisa
- D. asyite

Para ha numero 3-5, ano an eksakto nga pan-ihap an angay gamiton ha mga masunod nga panngaran?

- 3. juice
 - 4. patis
 - 5. bugas

- A. usa ka sako
- B. usa ka baso
- C. usa ka botelya
- D. usa ka plato
- E. usa ka bug-os

Aradman

1

Tigamni!

Natestingan mo na ba umupod ha imo nanay ha merkado? Ano-ano an iyo mga pinanmalit? Paunan-o ini gin-iihap han mga tindera?

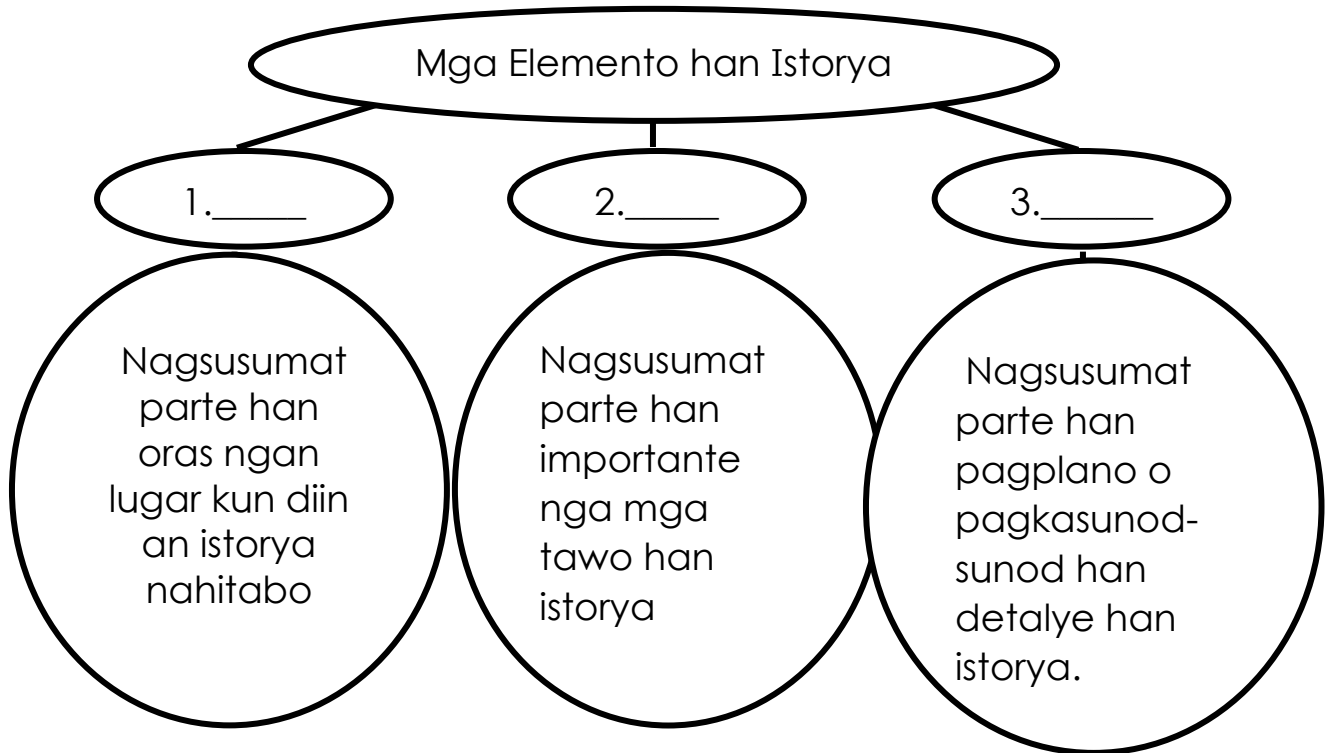
Maaram ka ba kun ano an panngaran? Dinhe , angay mo liwat pag-adman an mga panngaran nga diri naiihap. Kana! Dungan kita pagdiskubre ngan panumdom kun paonan-o ini naiihap .

Antes kita kumadto han bag-o nga pag-aradman, balikon naton an nahibaruan mo han una nga modyul.

Panumdum

Pun-i an **graphic organizer**. Isurat an imo baton ha papel o notbuk.

Diskubreha

Basaha an istorya ngan pag-admi an mga butang nga ginpamalit ha mga paralitan.

Ha mga Paralitan

ni: Araceli T. Cullamat

Kada Sabado, ginbubuligan ko hi Nanay pamalit han mga kinahanglanon ha balay. Nakadto kami ha **supermarket** para pumalit hin tulo ka kilo hin karne han manok, usa ka kilo nga isda, usa ka basket nga iba-iba nga prutas ngan utanon, usa ka botelya hin toyo, duha ka botelya hin asyite, tunga ka botelya hin suka, usa ka karton hin gatas, usa ka dosena nga pakite hin kape, ngan usa ka **tube** hin **toothpaste**.

Yana nga adlaw in magluluto hi ate hin **puto cheese** ngan **leche flan** asya waray namon kalimti pagpalit han mga panakot nga gagamiton sugad hin usa ka kilo nga harina, usa ka kahon hin keso, usa ka dosena hin bunay, usa ka litro hin asyite, ngan duha ka lata hin **condensed milk**.

Batona an mga masunod nga pakiana.

1. Pira ka kilo hin karne han manok an ginpalit ha supermarket?
2. Pira ka basket hin iba-iba nga prutas ngan utanon?
3. Ano-ano an panakot han puto cheese ngan leche flan?

Adman 'ta

Basaha ngan batona an mga pakiana hiunong han istorya.
Ano an naobserbahan mo?

- tulo ka kilo hin karne han manok
- usa ka basket hin iba-iba nga prutas ngan utanon
- usa ka kilo hin harina
- usa ka kahon hin keso
- usa ka dosena hin bunay
- usa ka litro hin asyite
- duwa ka lata hin condensed milk

Maaram ka ba kun ano an tawag han lininyahan nga pamulong? May mga butang na diri kaya ihapon ha usa la nga pagkita. Ini in gintatawag nga eksakto nga pan-ihap ha mga panngaran nga diri naiihap.

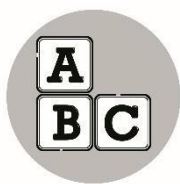

Tigamni

An mga panngaran in ngaran hin tawo, butang, hayop, lugar, ngan panhitabo. May mga panngaran han diri mo maiihap usa-usa ngan hira in gingagamitan han mga tigaman nga pan-ihap. Ini in importante nga pankab-it para magkamay-ada hin eksakto nga pan-ihap ha mga panngaran nga diri naiihap. Madali ine nga naiintindihan ngan naghahatag hin eksakto nga pan-ihap han kadamo hin mga butang o panngaran nga gintatatawag nga **mass noun**.

Pananglitan hin mga tigaman nga pan-ihap nga panngaran:

• usa ka baso	• usa ka bug-os
• duha ka kahon	• usa ka bandehado
• usa ka plato	• usa ka kilo
• duwa ka botelya	• usa ka sako
• usa ka tasa	• lima ka basket hin
• usa ka bag hin	• upat ka pakite

Mga Buruhaton

Buruhaton A

Pagpadisa an eksakto nga pan-ihap ha Kolum A ngadto ha Kolum B. Isurat an letra han imo baton ha papel o notbuk.

Kolum A

1. usa ka harop hin
2. usa ka pakite
3. usa ka garapon hin
4. duwa ka balde
5. tulo kabug-os

Kolum B

- a. powdered
- b. ginamos
- c. baras
- d. papel
- e. toyo
- f. tubig

Buruhaton B

Pilia ha sakob han kahon an angay na eksakto nga pan-ihap na gagamiton ha mga pangaran nga diri naiihap ha kada pamulong. Isurat an imo baton ha papel o notbuk.

usa ka sako	tulo ka tasa
usa ka botelya	usa ka kutsarita

1. Pumalit hi nanay hin _____ toyo.
2. _____ kape an akon gin-andam para han mga bisita ni ate.
3. Nanhatag hin _____ bugas an mahigmaon nga meyor han bungto.

Akon Nahibaruan

Batona an mga pakiana ha iyo papel o notbuk.

1. Ano an panngaran nga diri naiihap?
2. Diin gingagamit an tigaman nga pan-ihap? Kay ano importante an paggamit hin tigaman nga pan-ihap ha mga panngaran nga diri naiihap?

Akon Mabubuhat

A. Pilia ha kahon an eksakto nga pan-ihap na gagamiton ha panngaran nga diri-naiihap. Isurat an imo baton ha papel o ha notbuk.

baso	plato	tasa
botelya	lata	bug-os

1. _____ hin sardinas
2. _____ hin kan-on
3. _____ hin biskwit
4. _____ hin aysite

B. Kumpletoha an mga pamulong. Gamit hin eksakto nga tigaman nga pan-ihap ha mga panngaran nga diri-naiihap. Isurat an imo baton ha papel o notbuk.

1. Ginbilin ni Josie an usa ka _____ nga mani ha balay han iya sangkay.
2. Usa ka _____ gatas an gin-iinom ni tatay kada aga.
3. Nagluto hi nanay hin usa ka _____ isda para ha pamahaw.

Pagsukol Han Nahibaruan

Pilia an eksakto nga tigaman nga pan-ihap ha kahon ngan pun-i an blangko para makumpleto an pamulong. Isurat an imo baton ha papel o notbuk.

garapon hin

bug-os hin

basket hin

kahon hin

sako hin

harop hin

1. Hi Manny Garcia in may dara nga duha ka _____ dilis nga bulad na tikang ha General Santos City.
2. Pumalit hin usa ka _____ **jam** hi nanay ha grocery kakulop.
3. Usa ka _____ ubas an regalo ni ate kan nanay hadton **Mother's Day**.
4. Gintunga namon ni kuya an usa ka _____ keyk kaninan aga.
5. Malipayon hi Mana Narda kay nadaugan niya an tulo ka _____ bugas ha supermarket.

Kadugangan na Buruhaton

hin tulo na tigaman nga pan-ihap ha panngaran nga diri naiihap tikang ha listahan. Gamita ini ha pamulong. Isurat an imo baton ha papel o notbuk.

a. usa ka kahon
b. duwa ka kilo
c. usa ka balde

d. usa ka garapon hin
e. duha ka pakite

Mga Baton

Kadugangan na Buruhaton • puwede magkaiba an baton	Pagsukol Han Nahibaruan 1. kahon hin 2. garapon hin 3. basket hin 4. bug-os hin 5. sako hin	Akon Mabubuhay 1. lata 2. plato 3. bug-os 4. botelya B. Puwede magkaiba an baton
Mga Buruhaton 1. C 2. A 3. B 4. F 5. D 1. Usa ka botelya 2. Tulo ka tasa 3. Usa ka sako	Panundum 1. Hitabo 2. Tawohan 3. Panhitabo	Inadman 1. C 2. D 3. B 4. C 5. A